

Bilag 1.

Prof. Dr. J. N. Brønsted.

København, den 12. Februar 1937.

Hr. Folketingsmand J. P. Larsen, Formand for Folketingets Naturfredningsudvalg, Rigsdagen.

Tillad mig, Hr. Folketingsmand, at fremsætte et Par Bemærkninger til den Folketinget forelagte Lov om Naturfredning, der nu er til Behandling i et Udvalg.

Selv om jeg ganske kan tiltræde de væsentlige Synspunkter i Forslaget og i det hele ganske sympatiserer med dets Tendens, forekommer det mig, at der med Hensyn til Fredning og Beskyttelse af Naturen dog kunde gøre sig visse Synspunkter gældende, som ikke er repræsenterede i Forslaget.

Der eksisterer i Danmark spredt over Landet, langs Kysterne eller i Indlandet, visse Landskabsformer, der er af en særlig storslaaet Karakter, der i væsentlig Grad og paa naturforringende Maade vilde paavirkes af Bebyggelse, men som ikke er beskyttede mod en saadan ved Lovforslagets Paragraffer. Jeg sigter herved til Landskaber, der paa Grund af Fjernhed fra Hovedveje eller afsides Beliggenhed i det hele har bibeholdt en uberørt Karakter, der giver dem deres særlige Tiltrækning. Selv om saadanne Lokalteter er stærkt begrænsede i Tal og Omfang og en almindelig Fredlysning i et tætbeholdt Land som det danske naturligvis ikke kan gennemføres, vilde jeg tro, at der kunde være Enighed om, at Beskyttelsen af saadanne Landskabsformer i visse Tilfælde vilde være ønskelig. Navnlig vil det være Tilfældet der, hvor ingen særlige Interesser af modsat Art i Øjeblikket gør sig gældende.

Der vil her muligvis kunne være Tale om Fredning efter § 1, saafremt man ved „Betydning for Almenheden“ — som jeg haaber — forstaar ikke alene den direkte i Øjeblikket eksisterende Betydning, der viser sig i *Brugen* af disse Lokalteter, men ogsaa den mulige, fremtidige Anvendelighed i dette Øjemed. Men det er ogsaa undertiden *dyrket Land*, der har den Karakter, jeg her sigter til, og som ikke kan underkastes Fredning i almindelig Forstand. Her vilde et Forbud mod Bebyggelse være den virksomme Foranstaltning.

Lad mig som Illustration til min Tanke nævne Gjerrild Klint ved Nordøstkysten af Djursland. Der findes her en overordentlig storslaaet Kystformation, høje Skrænter ned mod Havet, med herlig Udsigt mod den sydligere Kyst ved Fornæs, og indenfor vidtstrakte *Marker*, ægte Bondeland med Skove i Baggrunden. Stedets hele Karakter er bestemt af dette det tilgrænsende Lands Fjernhed fra den skæmmende Villabebyggelse, og denne er sikkert udeblevet, fordi Stedet er afsides, og *Adgangen* til det ikke er bekvem. Gjerrilds Beboere tager til Havet mod Nord, den østlige Klint ligger uberørt.

Vilde det ikke være en *Naturværdi* at bevare et saadant Landskab i dets nuværende Skikkelse, som et af de snart ikke alt for mange Steder, hvor Naturen er uden Præg af moderne Teknik og moderne økonomisk Udvikling? Med andre